

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.2.1.2025

Pani
Natalia Janikowska
Przewodnicząca Zarządu
Stowarzyszenia „Projekt Poznań”
ul. Młyńska 14, 61-730 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/063 Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
tel. 48616556200, lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie „Projekt Poznań” ¹ ul. Młyńska 14, 61-730 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Natalia Janikowska, Przewodnicząca Zarządu Stowarzyszenia ² od 26 lipca 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 ³ oraz efekty udzielonego wsparcia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2025 (do 20 marca), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, a dotyczących okresu objętego kontrolą ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Marcin Kaczmarek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/7/2025 z 8 stycznia 2025 r. i LPO/47/2025 z 11 marca 2025 r. Agnieszka Hofman, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/6/2025 z 9 stycznia 2025 r. i LPO/46/2025 z 11 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2, 2073-2075)

¹ Dalej: Stowarzyszenie albo Operator.

² Dalej: Przewodnicząca.

³ Dalej Program.

⁴ Dalej także: kontrolowany albo badany okres.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA NIK negatywnie ocenia wykonanie i rozliczenie przez Stowarzyszenie umów o realizację zadania publicznego⁷ zleconego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, o nazwie „Postawmy na Młodzież”⁸.

Uzasadnienie oceny ogólnej Negatywną ocenę Operatora uzasadniają m.in.: niezrealizowanie obowiązków oraz nieprzestrzeganie zakazów wynikających z umów zawartych z Instytucją Zarządzającą Programem – Narodowym Instytutem Wolności⁹, tj. udzielenie grantu organizacji, w skład zarządu której wchodziła osoba powiązana z Przewodniczącą, co naruszało jedną z zasad ustalonych w Regulaminie Programu; przekroczenie maksymalnej wysokości środków, jakie mogły być przeznaczone na koszty obsługi¹⁰ oraz nieterminowe przekazanie niektórym beneficjentom części środków w ramach regrantingu. Ponadto część niewykorzystanej dotacji Stowarzyszenie zwróciło na rachunek bankowy NIW po terminie ustalonym w umowach z 2022 r. i 2024 r. i nieterminowo wywiązało się z obowiązku sprawozdawczego wobec NIW. W sposób nie w pełni transparentny Stowarzyszenie ogłaszało o naborze wniosków, a następnie o wyborze wykonawców¹¹ poszczególnych przedsięwzięć; nie zawsze w sposób kompletny opisywano dowody księgowo związane z realizacją projektu; nie egzekwowano od beneficjentów obowiązku składania sprawozdań częściowych z realizacji zadań, w przypadku części z nich nieterminowo rozliczano sprawozdania końcowe i nie poinformowano w sposób przewidziany w umowach z grantobiorcami o rozliczeniu dotacji. Stowarzyszenie nie przechowywało przez wymagany okres dokumentacji związanej z realizacją zadania, a dotyczącej monitorowania tej realizacji oraz obowiązku publikowania na stronie internetowej Stowarzyszenia informacji o naborze na realizatorów projektów.

Oferty Operatora składane w I i II edycji Programu zawierały wymagane i prawdziwe dane oraz informacje. Stowarzyszenie przeprowadziło postępowanie konkursowe w sposób pozwalający na wyłonienie realizatorów Programu, prawidłowo wykonywało obowiązki informacyjne, a stan wykonania dotowanych zadań wskazywał na osiągnięcie celów i efektów na poziomie założonym w Regulaminach Programu¹². W obu edycjach Programu osiągnięto 10 z 11 wskaźników przewidzianych w umowach z NIW¹³. Ww. okoliczności,

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Zawarte przez Stowarzyszenie z Narodowym Instytutem Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, nr 5/FMP1/2022 z 12 grudnia 2022 r. oraz nr 12/FM/P1/2024 z 5 czerwca 2024 r., dalej odpowiednio: umowa z 2022 r., umowa z 2024 r. albo (łącznie) - umowy z NIW.

⁸ Dalej: projekt.

⁹ Dalej: NIW albo Zleceniodawca.

¹⁰ Dalej także: koszty administracyjne (wg ofert złożonych do NIW - koszty administracyjne, wg umów z NIW oraz Regulaminu Konkursu dla Edycji 2022 i Regulaminu Konkursu dla Edycji 2024 – koszty obsługi).

¹¹ Dalej również: realizatorzy albo beneficjenci.

¹² W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa Regulaminy – Regulamin Konkursu dla Edycji 2022 i Regulamin Konkursu dla Edycji 2024, dalej: Regulamin Programu.

¹³ Nie osiągnięto wskaźnika dotyczącego utworzenia rad młodzieżowych.

wobec skali stwierdzonych nieprawidłowości, nie wpłynęły jednak na podwyższenie oceny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach Programu oraz efekty udzielonego wsparcia

Opis stanu faktycznego

1. Stowarzyszenie „Projekt Poznań” było podmiotem uprawnionym do udziału w konkursie o dotację na realizację projektu finansowanego ze środków publicznych w ramach Programu i spełniało warunki określone w części A pkt I. 4 jego Regulaminu (edycji na 2022 r. i edycji na 2024 r.). W statucie Operatora zawarto postanowienia dotyczące prowadzenia działalności m.in. na rzecz dzieci i młodzieży¹⁴. Na stronie internetowej Stowarzyszenia w czasie trwania kontroli¹⁵ była udostępniona nieaktualna wersja statutu. Przewodnicząca wyjaśniła, że *w najbliższym czasie zamieszczona zostanie wersja aktualna*.

Ofertę w obu edycjach Stowarzyszenie złożyło w terminach określonych przez NIW w ogłoszeniach o naborze wniosków w ramach Programu (w edycji 2022 - 27 listopada 2022 r.¹⁶, w edycji 2024 - 25 września 2023 r.).

W części IV ofert do obu edycji Programu, w zakresie charakterystyki oferenta podano prawdziwe dane o doświadczeniu Stowarzyszenia; w części IV oferty do II edycji Programu wykazano również realizację projektu „Postawmy na młodzież”, sfinansowanego w ramach I edycji Programu.

W ofertach do obu edycji wskazano osoby, które miały brać udział w realizacji zadania, podając związek każdej z tych osób ze Stowarzyszeniem lub udział w realizacji innych projektów o charakterystyce podobnej do tej zawnioskowanej w ofercie. W ramach zasobów rzeczowych, w ofertach do obu edycji Programu wskazano, że Operator ma stałą siedzibę w Poznaniu oraz posiada niezbędny sprzęt techniczny, co odpowiadało stanowi faktycznemu w tym zakresie.

W ofertach Stowarzyszenie złożyło, zgodnie z prawdą na dzień składania ofert, oświadczenia o: niezaleganiu z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, zgodności danych w ofertach z Krajowym Rejestrem Sądowym, nieznajdowaniu się w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

W czasie realizacji I edycji Programu Operator wystąpił do NIW¹⁷ o zmianę budżetu w zakresie przeniesienia środków w wysokości 89 575 zł ze ścieżki pierwszej (mikrogranty dla rad młodzieżowych)¹⁸ do drugiej (mikrogranty dla

¹⁴ § 7 lit. d oraz e statutu (ze zm.): realizowanie zadań w obszarze nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania oraz działania na rzecz dzieci, młodzieży i seniorów.

¹⁵ Na 16 stycznia 2025 r.

¹⁶ Pierwotny wniosek został złożony 12 września 2022 r.

¹⁷ Wniosek o aneks nr 49567-2 z 14 grudnia 2023 r.

¹⁸ Pozycja kosztorysowa nr I.1.1 – 261 425 zł (po zm.).

samorządów uczniowskich)¹⁹ oraz zmiany w zakładanych rezultatach projektu²⁰. Wniosek poprzedziła korespondencja z NIW, po której Stowarzyszenie podjęło czynności zgodnie z uzyskanymi wytycznymi, co skutkowało zawarciem aneksu do umowy²¹. Poza tym w ramach I edycji nie wprowadzano innych zmian, które wymagałyby, w myśl Regulaminu Programu²², aneksu.

W 2024 r. Stowarzyszenie dwukrotnie występowało do NIW z wnioskami o aneks w zakresie realizacji II edycji Programu²³. Ostatecznie zakres zmian wskazany w tych wnioskach – zgodnie z Regulaminem Programu dla edycji 2024²⁴ – został przez NIW zatwierdzony bez konieczności podpisania aneksów.

(akta kontroli str. 5-233, 1515-1518)

2.1. NIW 12 grudnia 2022 r. zawarł ze Stowarzyszeniem umowę²⁵ na realizację zadania – projektu „Postawmy na młodzież”. Do zadań Operatora - w myśl postanowień umowy z 2022 r., a następnie kolejnej umowy²⁶, należał m.in. regranting środków przekazanych Stowarzyszeniu przez NIW, pomiędzy beneficjentów projektu. Czas realizacji zadań (w tym ponoszenia kosztów) ustalono na: od 1 sierpnia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. i od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. (dla I edycji Programu) oraz od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 r. (dla II edycji Programu dotyczącej roku 2024²⁷). Zgodnie z umowami z NIW, Operator miał obowiązek m.in.: przeprowadzić konkurs na realizatorów projektów w ramach Programu, przekazać środki beneficjentom wyłonionym w konkursie, monitorować zgodność wykonania projektów z zawartymi umowami, rozliczyć sprawozdania z realizacji tych projektów.

Zgodnie z brzmieniem § 2 ust. 8 pkt 1 umowy z NIW z 2022 r. i § 2 ust. 9 pkt 1 umowy z NIW z 2024 r., Stowarzyszenie było zobowiązane do podania do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez zamieszczenie na własnej stronie internetowej, informacji o naborze realizatorów projektów. Informację o naborze wniosków do II edycji zamieszczono na stronie internetowej Operatora; nie udokumentowano opublikowania na niej w czasie kontroli²⁸

¹⁹ Oraz studenckich i doktoranckich – pozycja kosztorysowa nr I.1.1 – 440 575 zł (po zm.).

²⁰ Zmiany dotyczyły wartości docelowych na 2023 r. dla ścieżki 1 w zakresie liczb: funkcjonowania rad młodzieżowych; rad, które uzyskały wsparcie; liczby koordynatorów rad objętych programami kształcenia/kursami; inicjatyw rad wspartych w ramach Programu oraz wartości docelowych dla ścieżki 2 w zakresie liczby samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie oraz liczby inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu.

²¹ Aneks nr 1 do umowy nr 5/FMP1/2022 zawarty 19 grudnia 2022 r., w którym NIW wyraził zgodę na zmianę wniosku – w zmienionej treści o nr 49567-3 stanowił załącznik nr 1 do aneksu.

²² Zgodnie z cz. A pkt IX.7. Regulaminu Programu edycja 2022 – *Dopuszczalność zmian w projekcie*.

²³ Wnioski o aneks dla wniosku 60809 z 21 lipca i 29 listopada 2024 r. W pierwszym wnioskowano o możliwość przyznania kwoty 20 000 zł. (na wzór edycji I) dla grantobiorcy – zamiast przewidzianej 8 000 zł. Drugi wniosek dotyczył uzupełnienia projektu o pozycję organizacja wydarzenia dla jego beneficjentów, za kwotę 9 350 zł, w ramach środków przeznaczonych na promocję projektu.

²⁴ Cz. A pkt IX.7 – *Dopuszczalność zmian w projekcie*.

²⁵ Nr 5/FMP1/2022 z 12 grudnia 2022 r.

²⁶ Nr 12/FM/P1/2024 z 5 czerwca 2024 r.

²⁷ Umowa obejmowała okres trzyletni - do 31 grudnia 2026 r.

²⁸ Zrzut z ekranu strony wykonano 12 lutego 2025 r.

informacji o naborze wniosków do I edycji, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 234-266, 339-341)

Operator, zgodnie z § 2 ust. 8 pkt 2 umowy z 2022 r. i § 2 ust. 9 pkt 2 umowy z 2024 r., był zobowiązany do przeprowadzenia konkursu na realizatorów projektów na zasadach i w trybie określonym w ofercie. Środki na realizację projektów w ramach Programu można było uzyskać na ścieżkę 1 – tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych, lub ścieżkę 2 – aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich. W ofercie z 2022 r. zapisano, że w pierwszym roku działania (do 31 grudnia 2022 r.) Stowarzyszenie *będzie dążyło do przygotowania przeprowadzenia konkursu grantowego – przede wszystkim pod względem formalnym, księgowym oraz prawnym*; taki sam zapis zawarto w ofercie z 2024 r.²⁹ Oferty nie zawierały innych zapisów dotyczących przeprowadzenia konkursów. W celu wyłonienia realizatorów Operator opracował regulaminy konkursów grantowych w ramach projektu³⁰, dla obu edycji objętych kontrolą. Regulaminy konkursu ustalały m.in.: wymogi formalne stawiane wnioskodawcom, sposób naboru wniosków, wzory wniosku o grant oraz kart oceny formalnej i merytorycznej. Uchwałami Zarządu Stowarzyszenia³¹ powołano komisje konkursowe³², których zadaniem było przeprowadzenie naboru wniosków i wyłonienie grantobiorców.

W skład komisji konkursowej dla I edycji wchodziły trzy, a dla II edycji – dwie osoby. Zgodnie z § 6 ust. 7 regulaminów konkursu, wszyscy członkowie komisji konkursowej, przed rozpoczęciem naboru wniosków do obu edycji Programu, złożyli oświadczenia o zachowaniu bezstronności wobec wnioskodawców. Oświadczenia zawierały zastrzeżenia, że w przypadku ujawnienia okoliczności mogących budzić wątpliwości co do bezstronności w odniesieniu do konkretnego wniosku, składający oświadczenie zobowiązany był niezwłocznie poinformować o tym przewodniczącego komisji i wyłączyć się z oceny danego wniosku. Przewodnicząca podała, że *gdyby wpłynął wniosek od podmiotu, wobec którego zachodziła okoliczność wyłączająca członka to by się wyłączyli*. Dodała, że *nie miały miejsca przypadki wyłączenia się członka komisji z postępowania*.

(akta kontroli str. 234-261, 266-326, 328-335, 1515-1518, 1530-1532, 1535-1540)

Zgodnie z § 7 i § 8 regulaminów, wnioski aplikacyjne o przyznanie grantu³³ miały być w pierwszej kolejności oceniane pod względem formalnym, a następnie pod względem merytorycznym przez członków komisji konkursowej. We wszystkich 43 objętych szczegółową analizą wnioskach konkursowych w I i II edycji

²⁹ W odniesieniu do pierwszego roku działania tj. do 28 lutego 2024 r.

³⁰ Dalej: regulamin konkursu.

³¹ Nr 1/2023 z 15 stycznia 2023 r. i nr 10/2024 z 1 sierpnia 2024 r.

³² Na podstawie § 6 ust. 6 regulaminu konkursu.

³³ Dalej: wniosek grantowy.

znajdowały się zarówno karty oceny formalnej do każdego wniosku, jak i karty oceny merytorycznej.

Przy ocenie formalnej pod uwagę brano: terminowość oraz poprawność złożenia wniosku w języku polskim, zgodność okresu realizacji z regulaminem konkursu, podmiotowe uprawnienia do ubiegania się o grant. W formularzu oceny merytorycznej uwzględniono natomiast kryteria: adekwatność przedsięwzięcia w odniesieniu do celów i potrzeb uczestników i organizacji zaangażowanych w jego realizację, jakość planu działań zawartych we wniosku i sposób jego realizacji, wpływ działań zawartych we wnioskach na uczestników, organizacje zaangażowane w realizację przedsięwzięcia oraz inne podmioty będące interesariuszami działań, trwałość rezultatów działań zawartych we wniosku i jakość środków mających na celu upowszechnienie rezultatów, możliwość realizacji przedsięwzięcia opisanego we wniosku, zasadność planowanych kosztów w stosunku do celów rezultatów i zakresu działań. Dla każdego kryterium przewidziano maksymalną liczbę punktów, które wniosek mógł uzyskać oraz liczbę punktów przyznanych przez poszczególnych członków komisji.

(akta kontroli str. 234-261, 266-326, 328-335, 1515-1518, 1530-1532, 1535-1540)

Zgodnie z § 2 ust. 8 pkt 3 umowy z 2022 r. i § 2 ust. 9 pkt 3 umowy z 2024 r., Stowarzyszenie było zobowiązane do podania do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, informacji o wyborze realizatorów projektów. Stowarzyszenie takiej informacji nie opublikowało na ww. stronie³⁴, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 262-266, 327, 339-341, 1515-1518)

W 2023 r. (I edycja) Stowarzyszenie zawarło 40 umów o powierzenie grantu na łączną kwotę 602 393,50 zł, a w 2024 r. 23 umowy na łączną kwotę 384 742,01 zł.

(akta kontroli str. 1663)

Jednym z grantobiorców była fundacja, z którą Operator zawarł umowę o grant w listopadzie 2024 r.³⁵. Prezesem zarządu była osoba powiązana z władzami Stowarzyszenia, co – w myśl Regulaminu Programu – wykluczało możliwość udzielenia grantu organizacji reprezentowanej przez tę osobę, i co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1682-1744)

³⁴ Na profilu Stowarzyszenia na portalu społecznościowym była informacja o wyborze realizatorów projektów w 2024 r.

³⁵ Umowa nr 21/2023 z 6 listopada 2024 r. o powierzenie grantu na kwotę 19 742,00 zł, podpisana przez Przewodniczącą Zarządu Stowarzyszenia i Prezesa Zarządu Fundacji, który podpisał również sprawozdanie z realizacji zadania i potwierdził prawidłowość merytoryczną oraz formalną i rachunkową wykonania dotowanego zadania, zatwierdzonego następnie przez Zarząd Stowarzyszenia.

We wszystkich umowach zawartych przez Operatora z grantobiorcami i poddanych szczegółowej analizie³⁶ zawarto (zgodnie z § 2 ust. 9 pkt 1-5 umowy z 2022 r. i § 2 ust. 10 pkt 1-5 umowy z 2024 r.) postanowienia dotyczące obowiązków grantobiorców w zakresie m.in.: przeznaczenia środków otrzymanych od Operatora (§ 5), zobowiązania do złożenia sprawozdań z realizacji umów (§ 10), poddania się kontroli (§ 6 umowy), przechowywania dokumentacji (§ 5 ust. 1 lit. e oraz § 7) i niepobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców realizowanych projektów (§ 5 ust. 1 lit. f).

(akta kontroli str. 352-767)

W kontrolowanym okresie Operator, zgodnie z postanowieniami Regulaminu Programu³⁷, przekazywał środki na mikrogranty bezgotówkowo z rachunku wskazanego w umowach z NIW. Na ten sam rachunek, z jednym wyjątkiem, grantobiorcy zwracali niewykorzystane środki. W jednym przypadku beneficjent dokonał zwrotu środków³⁸ na inny – niewskazany w umowie - rachunek Stowarzyszenia³⁹. Przewodnicząca wyjaśniła, że *zwrot ten był wynikiem błędu administracyjnego, który powstał na etapie przekazywania informacji o numerze rachunku bankowego – najprawdopodobniej pracownik zespołu projektowego omyłkowo podał grantobiorcy niewłaściwy numer rachunku*. Przewodnicząca podkreśliła, że *był to jednostkowy przypadek wynikający z błędu ludzkiego, a nie systemowego*.

(akta kontroli str. 784-865, 1263-1320, 1530-1532, 1535-1541)

W 16 przypadkach, spośród 43 objętych szczegółową analizą, środki zostały przekazane beneficjentom z naruszeniem terminu wynikającego z umów o powierzenie grantu, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 342-778, 699-718, 741-751, 784-787, 1482-1483, 1515-1518, 1567-1662)

Zgodnie z § 2 ust. 8 pkt 2 umowy z 2022 r. i § 2 ust. 9 pkt 5 umowy z 2024 r. Operator był zobowiązany do monitorowania i oceny realizacji projektów przez grantobiorców. Wykonania ww. obowiązków w zakresie monitorowania realizacji projektów nie dokumentowano, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 234-249, 342-778, 1498-1500, 1502-1507, 1515-1518)

Zgodnie z § 2 ust. 8 pkt 6 umowy z 2022 r. oraz § 2 ust. 9 pkt 6 umowy z 2024 r., Operator był zobowiązany do rozliczania sprawozdań z realizacji projektów. Z kolei z § 10 ust. 1 umów o przekazanie grantu wynikał obowiązek składania przez grantobiorców sprawozdań częściowych dotyczących realizacji przedsięwzięć grantowych za okresy trzymiesięczne. W przypadku objętych szczegółowym badaniem 38 umów z I edycji Programu, okres realizacji 10 umów

³⁶ Tj. 43 umowach.

³⁷ Część B pkt I.2. - *Termin rozliczenia przyznanej dotacji* Regulaminów Programu w edycji 2022 i 2024.

³⁸ 29 stycznia 2024 r.

³⁹ Środki te zwrócono do NIW w ramach rozliczenia środków z niewykorzystanej w 2023 r. dotacji.

był dłuższy niż trzy miesiące. Operator nie egzekwował od grantobiorców obowiązku złożenia sprawozdania częściowego, mimo że żaden ze zobowiązanych takiego sprawozdania nie złożył, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 234-249, 283-291, 328-335, 1498-1500, 1502-1507)

Operator wywiązał się z obowiązku oceny i rozliczenia sprawozdań końcowych grantobiorców z realizacji zadań. W odniesieniu do każdej ze zweryfikowanych i rozliczonych umów Stowarzyszenie podjęło uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania. W jednym przypadku⁴⁰, po stwierdzonym wydatkowaniu grantów niezgodnie z umową, Operator wyegzekwował zwrot dotacji w wysokości 6 000 zł.

Zgodnie z § 2 ust. 8 pkt 6 umowy z 2022 r. w zw. z § 10 ust. 7 umów z grantobiorcami, Operator zatwierdził 38 sprawozdań końcowych⁴¹ grantobiorców w terminie 30 dni kalendarzowych od ich otrzymania. W pięciu przypadkach ww. zatwierdzenia dokonano po tym terminie, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W 15 przypadkach (w I edycji) nie przedstawiono dowodów na powiadomienie grantobiorców o zatwierdzeniu sprawozdań, co nie pozwoliło na ustalenie czy i w jakim terminie grantobiorcy zostali o tym powiadomieni. W pięciu przypadkach (II edycja) powiadomiono grantobiorców o zatwierdzeniu sprawozdań w trakcie kontroli NIK, tj. 17 dni po zatwierdzeniu sprawozdań końcowych, co szerzej opisano sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 330-338, 1530-1540, 1664-1669, 1676)

Na rachunkach bankowych Operatora nie stwierdzono wpływów z tytułu pobrania przez Stowarzyszenie lub jego członków świadczeń pieniężnych od grantobiorców, co było zgodne ze zobowiązaniem wskazanym w części A pkt IV.3 Regulaminu Programu.

(akta kontroli str. 1213-1228, 1250-1259, 1263-1320)

2.2. Stowarzyszenie otrzymało środki z NIW na finansowanie zadania w terminach określonych w umowach⁴², w dwóch transzach: 120 000,00 zł (13 grudnia 2022 r.) i 1 050 000,00 zł (2 lutego 2023 r.) w ramach I edycji Programu oraz 666 666 zł (12 czerwca 2024 r.) w ramach II edycji. Środki wpłynęły na wskazany w ww. umowach rachunek bankowy.

(akta kontroli str. 1213-1259, 1266-1267, 1271-1272)

2.3. Umowy z NIW nie przewidywały udziału w realizacji projektu innych podmiotów.

(akta kontroli str. 234-261)

⁴⁰ Umowa nr 19/2023 w ramach edycji I Programu.

⁴¹ Spośród objętych szczegółową analizą 43 sprawozdań i zatwierdzeń sprawozdań.

⁴² Termin i tryb przekazania środków określał § 3 ust. 1 i 2 umów.

2.4. Z treści § 6 umów zawartych z NIW wynikał obowiązek Operatora prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej Programu. Kwestie dotyczące ww. obowiązku ujęto również w Regulaminie Programu⁴³. Obsługę księgową projektu w latach 2022-2024 na podstawie zawartych umów⁴⁴ prowadziło biuro księgowe, które ewidencjonowało dokumenty i rozliczało wydatki ponoszone na obsługę administracyjno-księgową Programu. Sposób prowadzenia dokumentacji i ewidencji księgowej był zgodny z zasadami określonymi w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁵ oraz umożliwiał identyfikację operacji księgowych. W prowadzonej odrębnie dla każdego roku (w latach 2022-2024) ewidencji wydatków podano m.in. numer identyfikacyjny dowodu i adnotację o rozliczeniu ze środków dotacji. Wszystkie objęte szczegółowym badaniem dokumenty księgowe dotyczące wydatków poniesionych przez Operatora umożliwiały identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Na dowodach księgowych w sposób trwały zamieszczono dekretację, opatrzoną podpisem osoby, która sprawdziła dokument pod względem rachunkowym i formalnym. W pięciu przypadkach na dowodach księgowych⁴⁶ nie potwierdzono ich weryfikacji pod względem merytorycznym, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Na każdym z dokumentów dotyczącym wydatków własnych Operatora objętych szczegółową analizą, zgodnie z § 6 ust. 2 umów z NIW, odnotowano informacje o sfinansowaniu wydatku dotacją z Programu, uwzględniającą numer umowy dla danego roku i kwotę dofinansowania.

Wydatki były przewidziane w budżecie, nie stwierdzono poniesienia wydatków na cele niezwiązane z Programem.

(akta kontroli str. 892-902, 1030-1037, 1125-1212, 1482-1492)

2.5. W ramach otrzymanej w 2022 r. pierwszej transzy dotacji na realizację I edycji Programu wydatkowano i rozliczono 100 % otrzymanych środków, zgodnie z kalkulacją przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego⁴⁷. Wydatki obejmowały promocję projektu w ramach ścieżek 1⁴⁸ i 2⁴⁹, w równych kwotach po 45 000 zł oraz koszty administracyjne w wysokości 30 000 zł, w tym 10 000 zł na zatrudnienie zespołu projektowego oraz 20 000 zł na obsługę prawną-księgową projektu.

Z drugiej transzy, w kwocie 1 050 000 zł, na realizację zadań w 2023 r. wydatkowano 85,2%, tj. 894 111,09 zł, w tym:

⁴³ W części A pkt IX.3.

⁴⁴ Umowy: zlecenia z 1 stycznia 2023 r. (obowiązująca od tej daty do 31 grudnia 2023 r.) i umowa zlecenia nr 01/2024/PK/FM z 24 czerwca 2024 r. (obowiązująca od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

⁴⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

⁴⁶ Faktury nr: 149/2022 z 29.12.2022 r. na 14 000 zł, FS/11/12/2022 z 21.12.2022 r. na 6 000 zł, 22-FVS/0660 z 18.12.2022 r. na 45 000 zł i 22-FVS/0661 z 28.12.2022 r. na 45 000 zł oraz rachunek nr 01/12/2022/KN/R1 z 20.12.2022 r. na 10 000 zł; na łączną kwotę 120 000 zł.

⁴⁷ Dalej: kosztorys.

⁴⁸ W zakresie mikrograntów dla rad młodzieżowych.

⁴⁹ W zakresie mikrograntów dla samorządów uczniowskich i studenckich.

- 1) środki w wysokości 602 393,50 zł przekazane grantobiorcom (z puli tej grantobiorcy zwrócili część środków w łącznej kwocie 27 873,36 zł):
 - 248 425 zł na realizację mikrograntów w ramach ścieżki 1;
 - 353 968,50 zł na realizację mikrograntów w ramach ścieżki 2;
- 2) promocja projektu w zakresie mikrograntów – 60 000 zł:
 - dla rad młodzieżowych 30 000 zł;
 - dla samorządów uczniowskich i studenckich 30 000 zł;
- 3) koszty podróży służbowych 3 052,10 zł (łącznie dla obu ścieżek);
- 4) koszty administracyjne (jw.) 256 538,85 zł:
 - zatrudnienie zespołu projektowego 189 998,85 zł;
 - obsługa prawno-księgowo 66 540 zł (w tym 44 400,00 zł obsługa księgowo i 22 140,00 zł obsługa prawna).

Środki (666 666 zł) na realizację II edycji programu wydatkowane w łącznej kwocie 617 456,18 zł (92,6%), na:

- 1) mikrogranty 361 178,33 zł (ścieżka 1 – 199 737,95 zł i ścieżka 2 – 161 440,38 zł);
- 2) promocję projektu 85 792,85 zł (ścieżka 1- 43 792,85 zł i ścieżka 2 - 42 000,00 zł);
- 3) koszty administracyjne 166 666,50 zł, w tym:
 - zatrudnienie zespołu projektowego 157 666,50 zł;
 - obsługa księgowo 9 000,00 zł.

Wydatki te, w ramach poszczególnych kategorii, były zgodne z kosztorysem⁵⁰.

Suma kosztów obsługi poniesionych przez Stowarzyszenie w 2023 r. (256 538,85 zł) przekroczyła limit ustalony w umowie z NIW, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 99-147, 234-240, 1239-1259 , 1482-1492, 1510-1514)

W toku realizacji zadań obu edycji Programu Operator uzyskał przychody z tytułu odsetek od środków z NIW zgromadzonych na rachunku bankowym, w wysokości 118 zł. Zgodnie z § 2 ust. 6 umów z NIW, środki te zostały przekazane Zleceniodawcy bezzwłocznie po ich zaksięgowaniu na rachunku.

(akta kontroli str. 1263-1320)

Szczegółową analizą objęto wydatki dotyczące kosztów merytorycznych, w tym kosztów obsługi (w kwocie ogółem 120 000 zł na promocję Programu dla dwóch ścieżek w roku 2022 i 2023), koszty administracyjne 457 519,60 zł, w tym obsługi księgowo i prawnej poniesione na obie edycje Programu (na łączną wartość 97 320 zł) oraz koszty zatrudnienia zespołu projektowego w latach 2022-2024 (w łącznej kwocie 357 665 zł) i koszty podróży służbowych (w łącznej kwocie 2 534,60 zł).

⁵⁰ Stanowiącym załącznik do podpisanych umów obu edycji Programu.

W umowach na obsługę księgową projektu⁵¹ uwzględniono obsługę kadrową i księgową Operatora, a także rozliczenia projektu; ustalono wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 3 700 zł brutto miesięcznie w 2023 r. i 1 500 zł miesięcznie w 2024 r. W kwestii kryteriów wyboru podmiotu do wykonania obsługi księgowej Przewodnicząca podała, że *decyzja została podjęta z uwzględnieniem wieloletniego doświadczenia firmy w obsłudze organizacji pozarządowych oraz dotychczasowej współpracy ze Stowarzyszeniem. Firma świadczy usługi od początku działalności Operatora wykazując się rzetelnością, profesjonalizmem oraz doskonałą znajomością specyfiki sektora NGO. Ponadto księgowy posiada bogate doświadczenie w realizacji projektów finansowanych ze środków publicznych. Kierowanie zapytań do ogólnych biur rachunkowych byłoby nierzetelne, ponieważ nie gwarantowałyby odpowiedniego poziomu wiedzy i doświadczenia w zakresie rozliczeń projektów finansowanych ze środków publicznych.*

(akta kontroli str. 1030-1037, 1098-1211, 1484-1492, 1508-1514)

W umowach na obsługę prawną projektu z kancelarią prawną⁵² zawarto m.in. takie zadania jak: udzielanie porad i konsultacji prawnych, bieżące doradztwo prawne, wydawanie opinii prawnych, redagowanie i opiniowanie umów. W umowie przewidziano wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 1 845 zł brutto⁵³ (za osiem godzin pracy w miesiącu) oraz wynagrodzenie dodatkowe w wysokości 150 zł brutto za każdą godzinę pracy zleceniodawcy ponad limit z ryczałtu. Nie stwierdzono wydatków na koszty obsługi prawnej niezwiązane z celami Programu. W kwestii kryteriów wyboru podmiotu do zawarcia umowy na obsługę prawną Przewodnicząca podała, że *kancelaria ma ponadprzeciętne doświadczenie we współpracy i obsłudze prawnej jednostek samorządu terytorialnego, a wiedza i doświadczenie mecenasa wpisywała się w cel projektu. Powszechnie dostępna wiedza o godzinowych stawkach obsługi prawnej w 2023 r. wskazywała, że stawka 187,50 zł netto za godzinę jest stawką jak najbardziej rynkową.*

W 2022 r. z dotacji sfinansowano wydatki za obsługę prawną polegającą na przygotowaniu: wzorów umów dla grantobiorców, umowy z agencją marketingową, regulaminu konkursu i załączników, projektu ordynacji wyborczej młodzieżowej rady gminy i dwóch projektów (wariantów) statutu młodzieżowej rady oraz projektu uchwały jednostki samorządu terytorialnego w sprawie powołania młodzieżowej rady, a także na uzyskaniu informacji (porad) prawnych.

W kwestii zakresu prac zleconych kancelarii prawnej i sposobu rozliczania prac Przewodnicząca wyjaśniła, że *nie przewidziano kosztorysu ponieważ był to projekt pilotażowy i prawnicy z kancelarii pomagali Stowarzyszeniu w konsultacjach dotyczących wykładni Regulaminu Funduszu Młodzieżowego. Nie było dokumentu*

⁵¹ Umowa obowiązywała w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., a kolejna od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

⁵² Umowa obowiązywała od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

⁵³ Tj. 1500 zł netto.

wskazującego zakres prac, ponieważ na wstępnym etapie nie było to możliwe do ustalenia. Koordynator projektu z oddelegowanym pracownikiem kancelarii wykonywali zadania i na bieżąco je rozliczano. Kancelaria również przygotowywała projekt umowy z LAB⁵⁴, a Stowarzyszenie miało stały kontakt telefoniczny z kancelarią w sprawach bieżących.

(akta kontroli str. 893-894, 1038-1041, 1501, 1508-1510, 1515-1518)

Operator zawarł też umowę o świadczenie usług w zakresie kampanii promocyjnej projektu, co miało polegać m.in. na: utworzeniu profilu projektu w dwóch serwisach społecznościowych oraz prowadzeniu tych serwisów, utworzeniu szaty graficznej i hasła projektu, kontaktach z mediami, pracach programistycznych stworzenia zakładki na stronie internetowej, opracowaniu formularza składania wniosków w ramach projektu, wykonywania opracowań graficznych i copywriterskich. Wybór podmiotu realizującego kampanię promocyjną Przewodnicząca uzasadniła rozeznaniem rynku. Stowarzyszenie prowadziło korespondencję z kilkoma podmiotami w celu wybrania realizatora kampanii. Ceny podane w ofertach oraz zakres proponowanych do realizacji zadań wykazały, że oferta wybranego wykonawcy, w porównaniu z pozostałymi analizowanymi, nie była zawyżona⁵⁵.

Na kampanię promocyjną wydatkowano łącznie w 2022 i w 2023 r. 155 792, 85 zł. Podmiot, z którym zawarto umowę zrealizował działania marketingowe i promocyjne (zgodnie z przedstawioną ofertą), tj. m.in.: zaprojektował stronę internetową projektu, ulotki, a także publikował posty w mediach społecznościowych i monitorował zasięgi⁵⁶.

Rozliczenie wkładu osobowego dotyczyło wszystkich wydatków poniesionych na podstawie umów zlecenia zawartych z członkami Stowarzyszenia i pozostałymi zatrudnionymi osobami. W żadnej z zawartych dla obu edycji umów zlecenia nie wskazano zakresu zadań, które miały być w ich ramach realizowane. Przewodnicząca wyjaśniła, że *było tak z powodu tego, że był to pilotaż. Podeszliśmy do tego w sposób korporacyjny - polecenia członkom zespołu były wydawane ustnie. Zadania polegały na kontaktach z beneficjentami, z wnioskodawcami. W związku z tym, że projekt trwał w czasie, nie było możliwe precyzyjne określenie niezbędnych zadań dla poszczególnych członków.* Do kontroli przedstawiono wykaz zadań realizowanych przez poszczególnych członków zespołu projektowego za każdy z miesięcy, za które wypłacono im wynagrodzenia w ramach kosztów obsługi.

W związku z nieprzedłożeniem do kontroli dokumentów, na podstawie których szacowano wielkość wynagrodzenia w ramach poszczególnych umów Przewodnicząca wyjaśniła, że zostało ono *dokonane na podstawie kilku czynników:*
1. Analiza rynkowych stawek wynagrodzeń – przeprowadzono porównanie wynagrodzeń na podobnych stanowiskach w ramach projektów grantowych

⁵⁴ W zakresie promocji projektu.

⁵⁵ Spośród trzech ofert, jakie uzyskano w wyniku rozesłania zapytań do podmiotów realizujących takie usługi.

⁵⁶ Całkowita liczba odbiorców strony bądź konkretnej treści (posta) na danym kanale w mediach społecznościowych.

o zbliżonym charakterze, biorąc pod uwagę doświadczenie, zakres obowiązków oraz standardy wynagrodzeń w sektorze organizacji pozarządowych. 2. Zakres obowiązków i odpowiedzialności – wysokość wynagrodzenia została dostosowana do poziomu trudności oraz czasu poświęconego na realizację poszczególnych zadań. Większe zaangażowanie, wymagające specjalistycznej wiedzy lub dodatkowych kompetencji, było odpowiednio wyceniane. 3. Budżet projektu i dostępne środki – wynagrodzenia zostały dostosowane do budżetu projektu i jego ograniczeń finansowych, jednocześnie zapewniając sprawną realizację działań zgodnie z założeniami konkursu grantowego. 4. Obowiązujące przepisy i wytyczne grantodawcy – szacowanie wynagrodzeń uwzględniało obowiązujące regulacje prawne oraz zalecenia instytucji finansujących projekt, co pozwoliło na ustalenie wynagrodzeń zgodnie z wymaganiami konkursu. 5. Konsultacje i negocjacje – wysokość wynagrodzeń została ustalona w wyniku rozmów z osobami zaangażowanymi w projekt, uwzględniając ich kwalifikacje, doświadczenie oraz standardy obowiązujące w danej branży.

(akta kontroli str. 1042-1097, 1482-1492, 1530-1532, 1535-1540, 1543-1556)

Wynagrodzenie członków zespołu projektowego było określane w kwocie za miesiąc, przy czym trzem osobom - w listopadzie i grudniu 2023 r., a dwóm innym - w listopadzie i grudniu 2024 r., zwiększono wynagrodzenia w stosunku do przewidzianych w umowach za poprzednie miesiące. Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że wyższa kwota wynagrodzenia w listopadzie i grudniu wynikała z intensyfikacji działań związanych z finalizacją projektu. W tym okresie znacząco wzrosła ilość pracy, szczególnie w zakresie rozliczania projektów realizowanych przez grantobiorców, co wymagało dokładnej analizy dokumentacji, weryfikacji poprawności rozliczeń oraz konsultacji indywidualnych z beneficjentami. Dodatkowo, zwiększony nakład pracy obejmował aktywny udział w wydarzeniach końcowych organizowanych przez grantobiorców, monitorowanie efektów projektów i weryfikację osiągniętych wskaźników zgodnie z założeniami konkursu. Proces ten wymagał licznych spotkań, wizyt terenowych oraz analiz merytorycznych, co wiązało się z dodatkowym zaangażowaniem. Istotnym elementem działań w tym okresie była również organizacja wydarzenia podsumowującego, które miało na celu przedstawienie efektów konkursu oraz wymianę doświadczeń między grantobiorcami. Wszystkie te zadania wymagały dodatkowego czasu, precyzyjnej weryfikacji danych oraz bieżącej komunikacji z różnymi podmiotami, co wpłynęło na zwiększoną intensywność pracy w ostatnich miesiącach realizacji projektu. Przewodnicząca dodała, że w styczniu nie mogliśmy pobierać wynagrodzenia z projektu.

(akta kontroli str. 1098-1212, 1515-1517, 1543-1556)

Analiza dokumentacji 12 rozliczeń podróży służbowych wykazała, że koszty podróży poniesiono w związku z wizytami członków zespołu projektowego u grantobiorców, uzasadnionymi celem Projektu.

Koszty były poniesione w terminach realizacji Programu określonych w umowach z NIW. Rachunki i faktury spełniały wymogi formalne określone w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Wszystkie płatności wynikające z faktur

i rachunków wykonano z rachunku bankowego Operatora na rachunek kontrahentów, w tym na rachunki osób wykonujących zadania związane z obsługą Programu.

(akta kontroli str. 952-1029, 1160-1176, 1484-1492)

2.6. Stowarzyszenie wywiązało się z obowiązków informacyjnych, o których mowa w § 7 ust. 1 i 2 umów z NIW, tj.: na stronie internetowej projektu i na profilu społecznościowym Programu widniało zarówno logo NIW, jak też informacja o sfinansowaniu ze środków z Programu. W ten sam sposób realizowano obowiązek informacyjny na przekazywanych grantobiorcom symbolicznych czekach, zawierających m.in. kwotę przyznanego do wykorzystania grantu. Na każdej stronie umów zawartych na II edycję (u dołu strony) zawarte były informacje o źródle finansowania umowy i logo NIW. Przewodnicząca podała, że *obowiązki informacyjne były przekazywane także grantobiorcom, którzy zostali o nich poinformowani w zawieranych z nimi umowach.*

(akta kontroli str. 1321-1327, 1519-1521)

2.7. Zgodnie z § 10 ust. 2 umów z NIW Operator był zobowiązany zwrócić niewykorzystaną kwotę dotacji w terminie 15 dni od zakończenia realizacji zadania publicznego, o którym mowa w § 2 ust. 1 ww. umów (odpowiednio: do 31 grudnia 2023 r. i 31 grudnia 2024 r.).

W ramach I edycji, niewykorzystane przez Operatora środki z dotacji uzyskanej na realizację zadań, przekazano na wskazany w umowach rachunek bankowy NIW w czterech transzach, w łącznej kwocie 155 888,91 zł:

- 144 970,94 zł – 15 stycznia 2024 r.;
- 1 885,47 zł – 1 lutego 2024 r.;
- 6 000 zł – 5 lutego 2024 r.;
- 3 032,50 zł – 29 lutego 2024 r.

Zwrotu niewykorzystanej w 2024 r. dotacji z realizacji II edycji Programu w łącznej wysokości 49 209,82 zł dokonano w dwóch transzach:

- 32 400 zł – 15 stycznia 2025 r.;
- 16 809,82 zł – 27 stycznia 2025 r.

W terminie ustalonym w umowach z NIW (§ 10 ust. 2) Stowarzyszenie zwróciło dwie transze niewykorzystanych dotacji (144 970,94 zł i 32 400 zł). Pozostałe części niewykorzystanych dotacji w czterech transzach zwracano z naruszeniem umownego terminu, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1229-1259, 1264, 1301-1302, 1320, 1482-1483, 1530-1532, 1535-1539, 1661-1662)

Od niewykorzystanych i zwróconych z przekroczeniem terminu dotacji Stowarzyszenie przekazało na rachunek bankowy NIW kwotę odsetek naliczonych zgodnie z warunkami umów⁵⁷, w łącznej wysokości 197,13 zł.

⁵⁷ Zgodnie z § 10 ust. 4 umów dla dwóch objętych kontrolą edycji Programu odsetki od niewykorzystanej kwoty dotacji zwróconej po terminie podlegają zwrotowi w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

(akta kontroli str. 1304, 1320)

2.8. Z dokumentacji księgowej i rozliczenia wynikało, że Stowarzyszenie nie dokonywało zakupów na potrzeby realizacji projektu.

(akta kontroli str. 1263-1320, 1482-1483)

3. W okresie objętym kontrolą Operator złożył do NIW trzy – zgodne ze wzorem wskazanym w umowach – sprawozdania:

- częściowe za 2022 r. (złożone 12 stycznia 2023 r.);
- końcowe z I edycji Programu za 2023 r. (złożone 15 lutego 2024 r. i dwukrotnie uzupełniane – 28 lutego oraz 16 kwietnia 2024 r.);
- częściowe za 2024 r. (złożone 30 stycznia 2025 r.).

Sprawozdanie końcowe za 2023 r. zostało złożone z naruszeniem obowiązującego umową terminu, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Sprawozdania z realizacji zadań w ramach I edycji zostały ostatecznie zatwierdzone przez NIW, co stanowiło warunek niezbędny do otrzymania kolejnych transzy dotacji. W przypadku sprawozdań z realizacji zadań z II edycji, na dzień 14 marca 2025 r. były one nadal w toku rozliczania przez NIW.

(akta kontroli str. 1213-1259, 2017-2018, 2070)

4. Według sprawozdania z realizacji I edycji programu, Stowarzyszenie osiągnęło sześć z siedmiu zaplanowanych w ścieżce 1 wskaźników, i tak: 249 członków rad zostało objętych programami kształcenia/kursami (zaplanowano 50); wsparcie uzyskało 16 rad (zaplanowano 16); 16 koordynatorów rad objęto programami kształcenia/kursami (zaplanowano 16); 16 inicjatyw rad zostało wspartych w ramach Programu (zaplanowano 16); cztery rady wdrażały lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu (zaplanowano cztery); 30 rad w rok po zakończeniu realizacji zadania deklarowało poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programu (zaplanowano 30).

W ścieżce 2 wsparcie uzyskało 36 samorządów uczniowskich i studenckich (zaplanowano 22); miało miejsce 36 inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu (zaplanowano 22); cztery samorzady wdrażały rozwiązania w zakresie wolontariatu (zaplanowano cztery). W ramach ścieżki 2 osiągnięto wskaźnik na poziomie 100%.

Nie osiągnięto zaplanowanego wskaźnika liczby nowo powstałych rad młodzieżowych – z 18 zaplanowanych powstała jedna. Wynikało to – wg sprawozdania – z braku chęci do tworzenia rad młodzieżowych, mimo promocji projektu grantowego. Przewodnicząca wyjaśniła, że *wskaźnik ten zrealizowano tylko na poziomie jednej nowo powołanej rady, ponieważ pierwotnie był ustalony na zbyt wysokim poziomie. Dodała, że proces powoływania nowych rad młodzieżowych okazał się trudniejszy niż zakładano, mimo że koszty promocji programu w ramach obu ścieżek zostały zrealizowane zgodnie z planem.* Podkreśliła, że w ramach

pierwszej ścieżki istniejące rady otrzymywały granty i ścieżka ta została zrealizowana zgodnie z założonymi wskaźnikami.

Według nierozliczonego przez NIW sprawozdania z realizacji zadań w II edycji (jw.), Stowarzyszenie osiągnęło sześć z siedmiu zaplanowanych w ścieżce 1 wskaźników, i tak: 110 członków rad zostało objętych programami kształcenia/kursami (zaplanowanych 101); wsparcie uzyskało 11 rad (zaplanowanych 10); 11 koordynatorów rad objęto programami kształcenia/kursami (zaplanowanych 10); 11 inicjatyw rad zostało wspartych w ramach Programu (zaplanowano 10); trzy rady wdrażały lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu (zaplanowano trzy); 100 rad, które w rok po zakończeniu realizacji zadania deklarowały poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programie (zaplanowano 20).

W ścieżce 2 wsparcie uzyskało 12 samorządów uczniowskich i studenckich (zaplanowano 10); miało miejsce 12 inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu (zaplanowano 10); trzy samorzady wdrażały rozwiązania w zakresie wolontariatu (zaplanowano trzy); w ramach ścieżki 2 osiągnięto wskaźnik na poziomie 100%. Średni poziom osiągnięcia wartości wskaźników w obu ścieżkach w 2024 r. wyniósł 90%.

Nie osiągnięto zaplanowanego wskaźnika liczby nowo powstałych rad młodzieżowych – z dwóch zaplanowanych nie powstała żadna, co uzasadniono krótkim czasem trwania naboru oraz późnym terminem informacji o zawarciu umowy z NIW.

(akta kontroli str. 1213-1259, 1522-1526, 2017-2018, 2070)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stowarzyszenie nie zastosowało się do zakazu zawartego w Regulaminie Konkursu dla Edycji 2024 o treści „Zabronione jest udzielanie dotacji organizacjom młodzieżowym, w których skład wchodzi osoby powiązane (interesami gospodarczymi, powiązaniem politycznymi, związkami rodzinnymi lub innymi sytuacjami mogącymi mieć wpływ na bezstronne i obiektywne rozstrzygnięcie konkursów dotacyjnych) z członkami władz Operatora udzielającego grantu”⁵⁸, i udzieliło dotacji w wysokości 19 742,00 zł fundacji, której prezes zarządu był powiązany z członkami władz Operatora⁵⁹. Powiązanie to polegało na:
 - wykonaniu przez prezesa zarządu ww. fundacji na rzecz Stowarzyszenia – w okresie od sierpnia 2022 r. do marca 2024 r. – pracy polegającej m.in. na przygotowaniu wstępnej koncepcji projektu wniosku o grant, konsultacjach z zarządem Stowarzyszenia dotyczących realizacji zadania, konsultacjach z NIW, współpracy i kontaktach z podmiotami zewnętrznymi, organizacji i prowadzeniu spotkań zespołu projektowego, koordynacji procesu

⁵⁸ Część A pkt II.3 Regulaminu in fine (str. 22).

⁵⁹ Dalej także: Fundacja.

przygotowania regulaminu konkursu, ocenie wniosków grantowych, rozliczeniu projektu etc.; podstawą wykonania ww. pracy była umowa zawarta przez Przewodniczącą Stowarzyszenia z prezesem zarządu ww. fundacji⁶⁰;

- sfinansowaniu z ww. dotacji organizacji przedsięwzięcia „Głos przyszłości podczas Poznańskiego Kongresu Gospodarczego 2024”⁶¹, którego moderatorem była Przewodnicząca⁶²;
- współtworzeniu Wielkopolskiego Klubu Dyskusyjnego „Cyryl Club” – tj. „platformy umożliwiającej rozwój organizacji pozarządowych i ruchów społecznych” – przez trzy podmioty, w tym Stowarzyszenie i ww. fundację⁶³, wszystkie mające siedziby pod tym samym adresem co Operator.

(akta kontroli str. 328-337, 897-898, 954-955, 960-961, 966-967, 972-973, 978-979, 984-985, 990-991, 996-997, 1002-1003, 1008-1009, 1014-1015, 1020-1021, 1374-1481, 1508-1518, 1546-1556, 1558-1660, 1949-2010, 2017-2018, 2067-2070)

W kwestii niedozwolonych w świetle Regulaminu powiązań Przewodnicząca zarządu wyjaśniła, że *w chwili zawarcia umowy nr 21/2024 Prezes Fundacji w żaden sposób nie był powiązany ze Stowarzyszeniem interesami gospodarczymi, powiązaniem politycznymi, związkami rodzinnymi ani innymi sytuacjami mogącymi mieć wpływ na bezstronne i obiektywne rozstrzygnięcie konkursów dotacyjnych.*

W sprawie niewyłączenia się Przewodniczącej z oceny wniosku o grant dla Fundacji mimo zastrzeżenia w Regulaminie, że *w przypadku ujawnienia okoliczności mogących budzić wątpliwości co do bezstronności w odniesieniu do konkretnego wniosku, składający oświadczenie zobowiązany był niezwłocznie poinformować o tym przewodniczącego komisji i wyłączyć się z oceny danego wniosku* Przewodnicząca podała, że *w trakcie oceny wniosku o grant dla Fundacji nie istniały żadne przesłanki skłaniające do złożenia wniosku o wyłączenie mnie z oceny tego wniosku. Prezes Fundacji w chwili składania wniosku nie był powiązany z moją działalnością w sposób mogący budzić wątpliwości co do mojej bezstronności.*

(akta kontroli str. 2017-2018, 2070)

NIK wskazuje że, Prezes Zarządu Fundacji, przez łącznie 18 miesięcy, za wynagrodzeniem 96 200 zł, wykonywał prace na rzecz Operatora, od którego to następnie ww. fundacja otrzymała przedmiotową dotację. Sfinansowano z niej panel dyskusyjny, który moderowała Przewodnicząca Stowarzyszenia. Półroczny odstęp pomiędzy – udokumentowanym – zakończeniem wykonywania ww. prac przez Prezesa Fundacji u Operatora (kwiecień 2024 r.) a zawarciem umowy

⁶⁰ Prezesowi zarządu Fundacji ze środków z dotacji wypłacono wynagrodzenie w wysokości 10 000 zł (za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2022 r.), po 6 000 zł miesięcznie od 1 stycznia do 31 października 2023 r., po 9 600 zł miesięcznie od listopada do grudnia 2023 r. oraz 7 000 zł za marzec 2024 r.

⁶¹ Dalej także: „Głos przyszłości” albo panel dyskusyjny.

⁶² Wg wyjaśnień Prezesa Zarządu Fundacji i Przewodniczącej Stowarzyszenia nie otrzymała ona wynagrodzenia za udział w panelu w charakterze moderatora.

⁶³ Źródło: <https://cyrilclub.pl>.

dotyczącej „Głos przyszłości” nie świadczy o ustaniu niniejszych powiązań, również z uwagi na dalsze funkcjonowanie obu podmiotów w ramach „Cyryl Clubu”. W świetle całokształtu opisanych okoliczności zaistniała sytuacja mogła mieć wpływ na bezstronne i obiektywne rozstrzygnięcie konkursu dotacyjnego, który zakończył się przyznaniem grantu Fundacji. Istnienie ww. powiązań powinno być formalnie zidentyfikowane najpóźniej na etapie rozpatrywania wniosku Fundacji o przyznanie grantu, tj. gdy członkowie komisji składają oświadczenie o bezstronności wobec wnioskodawcy. Żaden z nich, w tym jej Przewodnicząca, nie poinformowali o ww. powiązaniach pomiędzy władzami Stowarzyszenia i ww. fundacji.

Zgodnie z § 10 ust. 6 w zw. z § 1 ust. 3 pkt 1 umowy z 2024 r. w zw. z częścią B pkt II.2 Regulaminu Programu⁶⁴ („Konsekwencje Uchybień”) m.in. kwota dotacji pobranej nienależnie podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych; strony ww. umowy zobowiązują się przestrzegać postanowień zawartych w Regulaminie Programu; każde uchybienie m.in. w pobraniu dotacji skutkuje obowiązkiem zwrotu tej części dotacji wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

2. Stowarzyszenie nie wywiązało się prawidłowo z części zobowiązań nałożonych na Operatora projektu, a wynikających z umów zawartych z NIW.

I tak:

a) nie zapewniło udokumentowania wywiązania się - z ustalonego w § 2 ust. 8 pkt 1 umowy z 2022 r. - obowiązku podania do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez zamieszczenie na własnej stronie internetowej, informacji o naborze na realizatorów projektów. Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że wynikało to z *zakończenia edycji oraz z przyczyn technicznych, ponieważ zmiany na stronie odbywały się w trybie edycji.*

NIK wskazuje, że problemy techniczne nie uzasadniały niewywiązania się przez Stowarzyszenie ze zobowiązania - ustalonego w § 6 ust. 3 umowy z 2022 r. - do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją zadania publicznego przez okres 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym Operator wykonywał to zadanie;

(akta kontroli str. 234-261, 1498-1507)

b) nie zamieściło na swojej stronie internetowej informacji o wyborze realizatorów projektu obu edycji, co było niezgodne z postanowieniami § 2 ust. 8 pkt 3 umowy z 2022 r. i § 2 ust. 9 pkt 3 umowy z 2024 r., w myśl których ww. informację należało podać do publicznej wiadomości w szczególności poprzez zamieszczenie na tejże stronie. Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że *wynikało to z przeoczenia obowiązku publikowania.* Dodała, że *na oficjalnym profilu projektu „Postawmy na młodzież” w serwisie społecznościowym regularnie zamieszczaliśmy komunikaty dotyczące realizowanych projektów co stanowiło*

⁶⁴ Str. 54.

formę informowania społeczności o podejmowanych działaniach i grantobiorcach;

(akta kontroli str. 234-266, 339-341, 1498-1507)

- c) nie przechowywało dokumentacji potwierdzającej monitorowanie realizacji projektów przez grantobiorców, o którym to obowiązku monitorowania mowa w § 2 ust. 8 pkt 5 umowy z 2022 r. i § 2 ust. 9 pkt 5 umowy z 2024 r. Naruszało to postanowienia ww. § 6 ust. 3 umów z 2022 i 2024 r., w myśl których operator zobowiązany był do przechowywania m.in. ww. dokumentacji.

Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że nie było to konieczne ani wymagane. W II edycji miałyśmy dokument w Excelu i odhaczałam po kolei to co było wymagane. W poprzedniej edycji również księgowy kontrolował część dokumentacji. Jeśli czegoś brakowało to korespondowałam z beneficjentem. Nie wytworzono dokumentu, ale analiza i weryfikacja odbywała się po złożeniu sprawozdania. Przewodnicząca dodała, że odbywało się to przede wszystkim przez analizę składanych sprawozdań oraz regularny kontakt z grantobiorcami, co pozwalało na monitorowanie przebiegu przedsięwzięć i ich zgodności z założeniami programu.

NIK wskazuje, że Stowarzyszenie nie przedłożyło do kontroli dokumentacji potwierdzającej ww. monitorowanie, co nie sprzyjało transparentności podejmowanych w tym zakresie działań i utrudniało ich weryfikację. Co istotne, Operator jednocześnie ani razu nie skorzystał z prawa do przeprowadzenia kontroli realizacji przedsięwzięć grantowych, o którym mowa w § 6 umów z grantobiorcami, wiążącego się z obowiązkiem poinformowania ich o wynikach tych kontroli – a więc i pośredniej konieczności udokumentowania tego faktu;

(akta kontroli str. 1498-1500, 1502-1507)

- d) nie złożyło, w terminie ustalonym w § 9 ust. 5 umowy z 2022 r., sprawozdania końcowego za 2023 r.⁶⁵; sprawozdanie zostało złożone 15 lutego 2024 r. (w wersji wymagającej korekt), tj. 15 dni po upływie ww. terminu. Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że *wynikało to z czynników związanych z pionierskim charakterem Programu i nieprzesłania, pomimo ponagleń, sprawozdań przez grantobiorców.*

NIK wskazuje, że w umowie z 2022 r. również w tym zakresie nie przewidziano żadnych wyjątków, a w umowach o powierzenie grantu Stowarzyszenie zarezerwowało sobie prawo nawet do rozwiązania umowy z grantobiorcą, który nie przedłożył, pomimo pisemnego wezwania, m.in.

⁶⁵ „Sprawozdanie do wniosku 49567-3 z wykonania zadania publicznego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dofinansowanego w ramach rządowego programu fundusz młodzieżowy – konkurs fundusz młodzieżowy 2022 – Priorytet I.”

sprawozdania końcowego w terminie określonym w umowie lub go nie uzupełnił lub nie poprawił na wezwanie Operatora⁶⁶;

(akta kontroli str. 1219-1249, 1262, 1508-1514)

- e) nie zwróciło w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania (31 grudnia 2022 r. dla edycji I oraz 31 grudnia 2024 r. dla edycji II) niewykorzystanej części dotacji, co było niezgodne z postanowieniami § 10 ust. 2 umów z NIW. Z opóźnieniem zwrócono 10 917,97 zł (suma trzech transz w ramach I edycji, z opóźnieniem odpowiednio: 17, 21 i 45 dni)⁶⁷ oraz 16 809,82 zł (w ramach II edycji, opóźnienie o 12 dni)⁶⁸. Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że *opóźnienia w dokonywaniu wymaganych zwrotów wynikały z okoliczności niezależnych od Operatora. Zgodnie z mechanizmem realizacji zadania publicznego Operator przekazywał środki grantobiorcom na podstawie zatwierdzonych harmonogramów i kosztorysów, a po zakończeniu zadań publicznych zobowiązani byli oni do zwrotu niewykorzystanych środków w określonym terminie. Przekroczenia wskazanych terminów były spowodowane nieterminowym zwrotem niewykorzystanych dotacji przez niektórych grantobiorców. Operator, jako organizacja pozarządowa, nie dysponuje wystarczającymi środkami własnymi aby pokryć całość wymaganych zwrotów w terminie, w sytuacji gdy nie otrzymuje środków na czas od grantobiorców.*

NIK wskazuje, że w umowach z NIW nie przyjęto żadnych wyjątków od zasady przewidzianej w ich § 10 ust. 2.

(akta kontroli str. 1264, 1301-1302, 1320, 1482-1483, 1530-1532, 1535-1540)

3. Stowarzyszenie nie wywiązało się także ze zobowiązania, że suma wydatków Operatora z dotacji kategorii II - koszty obsługi - nie przekroczy 25% kwoty faktycznie wydatkowanej dotacji, co ustalono w § 5 ust. 2 umowy z 2022 r. Kwota kosztów obsługi Stowarzyszenia przewyższyła kwotę maksymalną o 33 011,08 zł⁶⁹. Przewodnicząca wyjaśniła m.in., że wynikało to z *konieczności pokrycia zobowiązań związanych z realizacją działań projektowych, których zakres i harmonogram były uzależnione od faktycznej realizacji przez beneficjentów oraz terminowości rozliczeń. W szczególności: 1) zmiany w wydatkowaniu środków na granty - część organizacji nie wykorzystwała pełnej kwoty dotacji (...). W konsekwencji łączna kwota wydatkowanej dotacji była niższa od pierwotnie planowanej a ustalony na jej podstawie limit kosztów administracyjnych uległ zmniejszeniu; 2) zobowiązania wynikające z wcześniej zawartych umów - środki przeznaczone na obsługę projektu zostały*

⁶⁶ § 12 ust. 1 pkt f.

⁶⁷ Środki niewykorzystanej w 2023 r. dotacji:

- 1 885,47 zł. - zwrot środków 1 lutego 2024 r. - przekroczenie terminu o 17 dni;

- 6 000 zł. - zwrot 5 lutego 2024 r., przekroczenie terminu o 21 dni;

- 3 032,50 zł. - zwrot 29 lutego 2024 r., przekroczenie terminu o 45 dni.

⁶⁸ Zwrot do NIW 27 stycznia 2025 r.

⁶⁹ W ramach realizacji zadań edycji na 2022 r. Stowarzyszenie w 2023 r. wydatkowało środki kwalifikowane jako koszty administracyjne w wysokości 256 538,85 zł, a 25 % faktycznie wydatkowanej w tym roku kwoty dotacji (894 111,09 zł) to 223 527,77 zł. Poniesione koszty administracyjne stanowiły więc 28,7% wydatkowanej w 2023 r. dotacji.

wydatkowane zgodnie z zawartymi umowami i obowiązującym harmonogramem działań, co oznaczało konieczność pokrycia kosztów obsługi; 3) charakter wydatków administracyjnych – koszty kategorii II obejmowały wynagrodzenia i inne stałe zobowiązania, których ograniczenie w trakcie realizacji projektu nie było możliwe bez negatywnego wpływu na jego prawidłową realizację. Przewodnicząca dodała, że wszelkie wydatki były ponoszone zgodnie z założeniami projektu i umową, a ich wysokość wynikała z okoliczności niezależnych od Operatora oraz, że przekroczenie limitu miało charakter techniczny i było efektem niedoszacowania faktycznego poziomu realizacji dotacji przez beneficjentów, a nie nieprawidłowego zarządzania środkami.

NIK wskazuje, że ww. okoliczności nie zwalniały Operatora z realizacji postanowień umowy z 2022 r. w omawianym zakresie, a w myśl jej § 5 ust. 4, to naruszenie uważa się za pobranie części dotacji w nadmiernej wysokości. W świetle treści § 10 ust. 6 tej umowy, kwota dotacji pobrana w nadmiernej wysokości, podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 99-147, 234-240, 1239-1249, 1482-1492, 1510-1514)

Ponadto, wbrew zasadom ustalonym w § 6 ust. 2 umów z NIW, a tym samym w art. 21 pkt 6 ustawy o rachunkowości, nieprawidłowo opisano pięć dowodów księgowych⁷⁰ związanych z realizacją zadania i dokumentujących koszty obsługi. Na dowodach tych zabrakło podpisu osoby sprawdzającej i kwalifikującej dowód do ujęcia w księgach rachunkowych co, według wyjaśnień Przewodniczącej, *wynikało z przeoczenia*.

(akta kontroli str. 892-902, 1508-1514, 1522-1526)

4. Stowarzyszenie nie egzekwowało i nie stosowało części z ustalonych przez siebie zasad lub trybu przyjętych w umowach z grantobiorcami, co polegało na:
 - a) niezachowaniu 14 dniowego terminu - liczonego od podpisania umowy - przekazania grantu 16⁷¹ grantobiorcom, co ustalono w § 4 ust. 2 tych umów. W 13 przypadkach granty (na łączną kwotę 207 243,50 zł) przekazano po upływie od 15 do 64 dni od podpisania umów, a w trzech przypadkach środki (w łącznej kwocie 51 000 zł) przekazano przed obustronnym podpisaniem umów⁷² (od jednego do sześciu dni, licząc od daty złożenia ostatniego podpisu). Przewodnicząca wyjaśniła m.in. że

⁷⁰ Faktury nr: 149/2022 z 29.12.2022 r. na 14 000 zł, FS/11/12/2022 z 21.12.2022 r. na 6 000 zł, 22-FVS/0660 z 18.12.2022 r. na 45 000 zł i 22-FVS/0661 z 28.12.2022 r. na 45 000 zł oraz rachunek nr 01/12/2022/KN/R1 z 20.12.2022 r. na 10 000 zł – na łączną kwotę 120 000 zł.

⁷¹ Spośród 43 objętych szczegółową analizą; umowy nr: 3/2023, 7/2023, 9/2023, 15/2023, 16/2023, 19/2023, 20/2023, 22/2023, 29/2023, 30/2023, 31/2023, 32/2023, 34/2023, 35/2023, 37/2023.

⁷² W każdym z trzech wskazywanych przypadków był to podpis Przewodniczącej Stowarzyszenia: 8 listopada 2023 r. (przelewu na 20.000 zł dokonano 7 listopada 2023 r.), 14 listopada 2023 r. (przelew 16.000 zł. – 8 listopad 2023 r.) oraz 11 grudnia 2023 r. (przelew 17.000 zł. – 8 grudnia 2023 r.)

niezachowanie terminu przekazywania środków wynikało z tradycyjnej odręcznej formy ich podpisywania co wydłużało ten proces z uwagi na konieczność fizycznego dostarczenia dokumentów, ich podpisania przez grantobiorcę oraz odesłania do organizacji, błędy systemowe i problemy techniczne i niezamierzonych ludzkich błędów i przeoczeń. Dodała, że w przypadku wcześniejszego przekazania środków brano pod uwagę sprawną realizację zaplanowanych działań i potrzebę dostosowania się do ograniczeń czasowych obowiązujących w ramach projektu.

(dowód: akta kontroli str. 342-651, 699-728, 741-751, 779-783, 1482-1483, 1515-1518, 1657-1662)

- b) nieegzekwowaniu od 10 grantobiorców⁷³ - wbrew wynikającemu z § 2 ust. 8 pkt 6 umowy z 2022 r. obowiązkowi Operatora do rozliczania sprawozdań z realizacji projektów - wywiązania się ze zobowiązania do złożenia sprawozdań częściowych (za okresy trzymiesięczne) z realizacji przedsięwzięcia opisanego we wniosku grantowym, ujętego w § 10 ust. 1 umów o powierzenie grantu. Uniemożliwiało to Oferentowi m.in. ewentualne skorzystanie z prawa do rozwiązania umów na podstawie ich § 12 ust. 1 lit. f, to bowiem powinno być poprzedzone pisemnym wezwaniem grantobiorców do przedłożenia przedmiotowych sprawozdań.

Przewodnicząca wyjaśniła, że wynikało to m.in. ze znacznego obciążenia zespołu (np. duża liczba umów do zawarcia w krótkim czasie, intensyfikacja działań projektowych w drugiej połowie roku), co wpłynęło na brak egzekwowania obowiązku składania sprawozdań częściowych.

(akta kontroli str. 330-335, 1502-1507)

- c) niezachowaniu 30-dniowego terminu zatwierdzenia pięciu sprawozdań końcowych⁷⁴, ustalonego w § 10 ust. 7 umów z grantobiorcami; sprawozdania te zatwierdzano z opóźnieniem od 8 do 108 dni. Przewodnicząca nie wyjaśniła przyczyn tej nieprawidłowości, podając że *długo trwało uzupełnianie sprawozdań przez grantobiorców.*

(akta kontroli str. 330-338, 1530-1532, 1535, 1664-1669)

- d) niezawiadomieniu 20 grantobiorców (15 w I edycji⁷⁵ i 5 w II edycji⁷⁶) o zatwierdzeniu sprawozdań końcowych z realizacji zadania zgodnie z § 10 ust. 8 umów z grantobiorcami, tj. za pośrednictwem poczty elektronicznej w terminie 7 dni od zatwierdzenia tych sprawozdań. Ww. 15 grantobiorców nie powiadomiono pocztą elektroniczną, a pozostałych 5 zawiadomiono w toku kontroli NIK, tj. po upływie 17 dni od zatwierdzenia sprawozdań końcowych. Według wyjaśnień

⁷³ Umowy nr: 4/2023, 6/2023, 7/2023, 11/2023, 12/2023, 15/2023, 16/2023, 17/2023, 18/2023, 20/2023.

⁷⁴ Umowy nr: 7/2023, 13/2023, 19/2023, 33/2023 i 34/2023.

⁷⁵ Umowy nr: 1/2023, 4/2023, 7/2023, 11/2023, 13/2023, 14/2023, 25/2023, 26/2023, 28/2023, 29/2023, 30/2023, 31/2023, 32/2023, 37/2023 i 40/2023.

⁷⁶ Umowy nr: 1/2024, 2/2024, 3/2024, 4/2024 i 6/2024.

Przewodniczącej ww. termin nie został zachowany – w I edycji – m.in. ze względu na pilotażowy charakter programu, niedopatrzenia zespołu i poinformowanie części grantobiorców telefonicznie, a w II edycji - przez konieczność przeprowadzenia dodatkowej weryfikacji sprawozdań oraz skonsultowania ich zgodności z założeniami programowymi i wskaźnikami; priorytetem było zapewnienie rzetelnej oceny sprawozdań, co wpłynęło na wydłużenie czasu przekazania informacji grantobiorcom.

(akta kontroli str. 336-338, 1498-1500, 1502-1507)

NIK wskazuje, że przywołane argumenty Przewodniczącej, w świetle m.in. jednoznacznych postanowień umów z grantobiorcami, nie mogły skutecznie uzasadnić odstąpienia przez Stowarzyszenie od stosowania ww. zasad przyjętych w przedmiotowych umowach.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia prawidłowego wywiązania się przez Stowarzyszenie ze zobowiązań nakładanych na nie jako operatora, tj.:

1. zwrot NIW kwoty dotacji pobranej przez Stowarzyszenie w nadmiernej wysokości z tytułu kosztów obsługi projektu, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych, przy jednoczesnym wskazaniu NIW podstaw i okoliczności dokonania przedmiotowego zwrotu wynikających z niniejszej kontroli NIK;
2. zobowiązanie fundacji do zwrotu grantu przyznanego z naruszeniem Regulaminu Programu i przekazanie go NIW;
3. zachowanie zasady bezstronności przy udzielaniu grantów;
4. przechowywanie przez wymagany okres dokumentacji związanej z realizacją zadania, dotyczącej monitorowania tej realizacji oraz obowiązku publikowania na stronie internetowej Stowarzyszenia informacji o naborze na realizatorów projektów;
5. publikowanie na stronie internetowej Stowarzyszenia informacji o wyborze realizatorów projektów;
6. wydatkowanie środków publicznych przy uwzględnieniu limitów kosztów obsługi projektów oraz ich rozliczanie zgodnie z zawartymi z NIW umowami w zakresie terminów zwrotu niewykorzystanej części dotacji i złożenia sprawozdania końcowego, a także kompletności opisu dowodów księgowych;
7. terminowe przekazywanie środków grantobiorcom;
8. egzekwowanie od grantobiorców realizacji ich zobowiązań umownych w zakresie sprawozdawczości;
9. terminowe zatwierdzanie sprawozdań składanych przez grantobiorców i informowanie ich o tym w sposób przewidziany w umowach.

NIK nie formułuje uwag.

Uwagi

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 24 marca 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

z up. Dyrektora

Marcin Kaczmarek
st. inspektor k. p.

p.o. Wicedyrektor
dr Zuzanna Kaźmierczak

/podpisano elektronicznie/

/podpisano elektronicznie/

Agnieszka Hofman
specjalista k. p.

/podpisano elektronicznie/